

Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΥΛΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΚΑ ΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Α. Λαμπροπούλου^{1,*}, Α. Μοροπούλου¹

¹Σχολή Χημικών Μηχανικών, ΕΜΠ, Αθήνα, Ελλάδα

(*labrop@mail.ntua.gr)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη σύγχρονη εποχή είναι πλέον αντιληπτό ότι η εκπαίδευση στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς συμβάλλει αποφασιστικά στην κατανόηση της αξίας της αποκατάστασης, ως μέρος της διατήρησης και ανάδειξης της πολιτιστικής ταυτότητας της κοινωνίας που θα βοηθήσει στη θεώρηση του μέλλοντος. Γι' αυτό και η ενθάρρυνση της διενέργειας ειδικών προγραμμάτων για την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των νέων στις έννοιες της προστασίας και της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς εντάσσεται πλέον στο στρατηγικό σχεδιασμό αποκατάστασης μνημείων. Παράλληλα, οι διεθνείς συμβάσεις προστασίας μνημείων υπογραμμίζουν τόσο την ανάγκη διαφύλαξης του άμεσου περιβάλλοντος των μνημείων - γιατί ένα μνημείο δεν καλύπτει μόνο το μεμονωμένο αρχιτεκτονικό έργο που μπορεί να μεταδώσει μια πληροφορία για το παρελθόν μας, αλλά και το περιβάλλον στο οποίο εντάσσεται - όσο και την υπογράμμιση της ανάγκης διεπιστημονικής συνεργασίας για την επισήμανση και την αντιμετώπιση των ποικίλων φαινομένων της κατάστασης διατήρησης των μνημείων. Η δυναμική της εκπαίδευσης στην τεκμηρίωση της συνέργειας περιβάλλοντος - μνημείου, αναδεικνύεται από την εξέλιξη της εκπαιδευτικής προσέγγισης του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Προστασία μνημείων» - κατεύθυνση «Υλικά και επεμβάσεις συντήρησης», με συντονίζουσα τη Σχολή Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ, όπου από την παλαιότερη διδασκαλία χαρακτηριστικών εφαρμογών ανά πεδίο επεμβάσεων, η σύγχρονη περιβαλλοντική θεώρηση στην προστασία μνημείων της σχέσης μνημείου - περιβάλλοντος προσεγγίζεται πλέον ολοκληρωμένα με τη διαδραστική σεμιναριακή θεώρηση ανά πιλοτικό μνημείο. Ειδικότερα, η σημασία των δομικών υλικών στη σχέση μνημείου και περιβάλλοντος αναδεικνύεται μέσα από τη συγκριτική θεώρηση, στο πλαίσιο αυτό, πιλοτικών διεπιστημονικών αποκαταστάσεων μνημείων, σε χαρακτηριστικά περιβάλλοντα με έμφαση στα δομικά υλικά, όπως η ολοκληρωμένη διαγνωστική έρευνα και ο στρατηγικός σχεδιασμός υλικών και επεμβάσεων συντήρησης στη Βίλλα Κλωναρίδη του Δήμου Αθηναίων, η αποκατάσταση του Ιερού Κουβουκλίου του Πανάγιου Τάφου στο Πανίερο Ναό της Αναστάσεως στα Ιεροσόλυμα, και η περιβαλλοντική διαχείριση και στρατηγικός σχεδιασμός επεμβάσεων συντήρησης στη Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου. Τα πολυεπίπεδα εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά στην προστασία μνημείων αναδεικνύονται με την εισαγωγή καινοτόμων μεθοδολογιών μάθησης, όπως η μάθηση βασισμένη σε πρόβλημα και η βιωματική μάθηση, μέσω της εκπαιδευτικής προσέγγισης του μνημείου ως ανοιχτού εργαστηρίου με φροντιστηριακές υποθέσεις εργασίας και επί τόπου εκπόνηση εργαστηριακών ασκήσεων στην κλίμακα του μνημείου και πραγματικού προβλήματος, καθώς επίσης και με την ενίσχυση της διεπιστημονικότητας στην εκπόνηση προπτυχιακών και μεταπτυχιακών εργασιών. Ακολουθώντας τις αρχές και οδηγίες της UNESCO και του ICOMOS για την εκπαίδευση στη συντήρηση μνημείων και συνόλων, με τη χρήση νέων εκπαιδευτικών εργαλείων και αναθεώρηση της εκπαίδευσης των μηχανικών απέναντι στις προκλήσεις του μέλλοντος, η εκπαίδευση στο πεδίο της προστασίας μνημείων, με έμφαση στα δομικά υλικά και στο πλαίσιο του περιβάλλοντος, συμβάλει στη διάχυση της γνώσης και την ενημέρωση της κοινωνίας προς την αειφόρο περιβαλλοντική 'ανάγνωση' ενός μνημείου, όπως επιτάσσει και ο ενδέκατος στόχος του ΟΗΕ για την αειφόρο ανάπτυξη των Πόλεων με ορίζοντα το 2030.